

Nieuwe traditie jaarwisseling

9 juli 2026

Vooravond van een nieuwe fase. De vraag is hoe we als stad invulling willen geven aan de jaarwisseling van de toekomst. Met nieuwe wet momentum om toe te werken naar iets nieuws.

1. Wet veilige jaarwisseling
2. Uitkomsten onderzoek 2023
3. Proces komen tot nieuwe traditie en gedragsverandering

1. Wet veilige jaarwisseling

Landelijk vuurwerkverbod consumentenvuurwerk

- Datum inwerkingtreding 1 augustus 2026. Besluit 1 juli 2026 gepubliceerd.
- Aanleiding wet
- Inwerkingtreding hing af van drie voorwaarden:
 - Handhavingsplan (J&V)
 - AMvB ontheffingen (I&W)
 - Compensatieregeling vuurwerkbranche (I&W)

1. Wet veilige jaarwisseling

Uitgangspunten

- Alleen F1-vuurwerk
- Professionele vuurwerkshows blijven mogelijk; provincie is bevoegd gezag
- Carbidschieten blijft toegestaan
- Ontheffingen F2-vuurwerk mogelijk

Voornemen gemeente Culemborg: geen ontheffingen voor F2 vuurwerk

- Eenduidigheid: heldere communicatie
 - Toezicht en handhaafbaarheid
 - Uitvoerbaarheid gemeente
-
- Regionale afstemming, zoveel mogelijk gezamenlijke lijn

Stimuleren nieuwe traditie jaarwisseling

2. Uitkomsten eerder onderzoek 2023

In 2023 is er onderzoek gedaan naar de beleving van de jaarwisseling.

- Er is draagvlak voor verandering, maar niet één oplossing die past bij alle inwoners
- Geen uniforme inwoner
- Thuis vieren is de norm
- Verdeelde meningen over vuurwerk (voorstanders van verbod tot belangrijkste traditie)
- Overlast zit vooral vóór oud & nieuw (geluid, afval en gestreste huisdieren)

Huidige behoefte: Hoe ontstaat een nieuwe traditie die inwoners daadwerkelijk gaan omarmen?

3. Cultuurverandering vraagt om een lange adem en zorgvuldig proces

3. Stapsgewijs werken aan een nieuwe sociale norm en gedragsverandering

1. Begrijpen

- Verschillende doelgroepen
- Behoeften
- Tradities
- Sociale normen

2. Ontwikkelen vanuit de stad

- Faciliteren randvoorwaarden initiatieven uit de stad:
 - Inwoners
 - Buurten
 - Culturele instellingen en makers
 - Ondernemers
- Eigenaarschap creëren

3. Stap voor stap groeien

- Meerjarig uitvoeringsplan
- Doorontwikkelen

3. Denklijn - van vuurwerkverbod naar een nieuwe traditie

Juli-dec 2026 Vorbereiden

- Informeren over de Wet veilige jaarwisseling
- De stad stimuleren om activiteiten te organiseren
- Start inzet extern gedragsbureau
- Aanpak naleving van het vuurwerkverbod

Jaarwisseling '26-'27 1e vuurwerkvrije jaarwisseling

- Ruimte voor initiatieven vanuit de stad
- Ervaringen van inwoners verzamelen
- Communicatie/interventie naleving vuurwerkverbod
- Monitoren wat werkt en niet werkt

Najaar '26 - 2027 Verdieping en Ontwikkeling

- Verdiepende gedragsanalyse bij doelgroepen
- Participatie met inwoners en partners
- Ontwikkeling van meerdere kansrijke concepten
- Meerjarig uitvoeringsplan
- Vervolg naleving van het vuurwerkverbod

2027-2030 Groeien naar een nieuwe traditie

- Doorontwikkelen
- Nieuwe tradities laten groeien vanuit de stad
- Versterken van nieuwe sociale normen
- Monitoring en bijsturing

Meerwaarde hulp extern bureau

- Expertise op het gebied van gedragsverandering in huis halen
- Ervaring uit andere gemeenten vertalen naar de lokale context van Culemborg
- Vanuit onafhankelijk perspectief samen met de stad kansrijke concepten ontwikkelen

- Schatting: structureel ongeveer € 1,50 per inwoner, afgerond 45.000 euro voor nieuwe traditie jaarwisseling voor 3 jaar.
- Incidenteel in 2026 € 50.000 (schatting) voor onderzoek onder inwoners. We onderzoeken of we deze incidentele middelen vrij kunnen maken in de lopende begroting.

- Herkent de raad zich in de ondersteunende rol van de gemeente?
- Herkent de raad zich in de voorgestelde stappen?
- Welke randvoorwaarden wil de raad meegeven voor de verdere uitwerking van de nieuwe traditie?
- Overige vragen?

